

Túrkeve Város Polgármestere
Túrkeve, Petőfi tér 1.

Az előterjesztést véleményezi:
Ügyrendi, szociális, egészségügyi, kulturális, oktatási,
ifjúsági és sport bizottság
Pénzügyi, költségvetési, gazdasági, idegenforgalmi,
környezetvédelmi, városfejlesztési és mezőgazdasági
bizottság

Tájékoztató
a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és a vízmegtartás érdekében végzett munkáról és a
1265/2026. (VIII. 25.) Korm. határozat feladatairól

Tisztelt Képviselő-testület!

Az idei nyár szélsőséges időjárása nyilvánvalóvá tette a magyar társadalom számára is azt, amire a környezet- és természetvédelem iránt elkötelezett szakemberek már évtizedek óta figyelmeztetnek: a klímaváltozás, illetve a Kárpát-medence éghajlatának radikális átalakulása már nem pusztán egy jövőbeni kockázat, hanem napjaink valósága, amelyhez haladéktalanul alkalmazkodnunk kell.

Túrkeve Város Önkormányzata 2020-ban klímastratégiát fogadott el annak érdekében, hogy a lehető legtöbb intézkedést tegye az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklésére. A dokumentum egyúttal olyan alkalmazkodási keretet is biztosít városunk számára, amely segíti a felkészülést az egyre szélsőségesebbé váló időjárási körülményekre. A stratégia abból a szemléletből indul ki, hogy az éghajlatváltozás következményeinek mérséklése közös felelősségünk, amelyben az önkormányzatnak, az intézményeknek, a gazdasági szereplőknek és valamennyi állampolgárnak megvan a maga feladata.

Túrkeve éghajlatának átalakulása már hosszabb ideje tart, kedvezőtlen hatásai azonban az elmúlt két évben minden korábbinál erőteljesebben jelentkeztek. Ezzel egyre többen szembesülnek, és egy olyan térségben, ahol évszázadok óta a mezőgazdaság az egyik meghatározó gazdasági tevékenység, a változás különösen súlyos társadalmi és gazdasági következményekkel járhat.

A jelenlegi éghajlati modellek szerint 2030-ra az éves klimatikus vízhiány akár az 500 millimétert is meghaladhatja. Ez nem kizárólag a csapadék mennyiségének csökkenését jelenti: a hőmérséklet emelkedése következtében fokozódó párolgási veszteség ugyancsak jelentős szerepet játszik a rendelkezésre álló vízmennyiség csökkenésében.

Mindehhez társul a felszín alatti vízkészletek fogyatkozása. Ennek következményei már nem csupán a mezőgazdasági termelésben jelentkeznek, hanem közvetlenül érinthetik lakóhelyünket, mindennapi életünket és hosszabb távon akár az ivóvízellátás biztonságát is.

Bár az ország számos településén alakultak ki ivóvízellátási problémák, Túrkevét – részben az önkormányzat korábbi, előrelátó intézkedéseinek köszönhetően – eddig elkerülte a tartós ivóvízhiány. Nem zárható ki azonban, hogy a közeljövőben a város ivóvízellátását biztosító, 80–120 méter mélységben található rétegvizek mennyiségi vagy minőségi állapota is kedvezőtlenül változik. Ezért további felkészülésre és konkrét intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy hosszú távon is biztosítani tudjuk a település alkalmazkodását az éghajlatváltozás következményeihez.

A felkészülés egyik legfontosabb eleme a térségbe érkező vizek helyben tartása, a felszín alatti vízkészletek utánpótlódásának elősegítése, valamint a felszíni vizek és vizes élőhelyek rehabilitációja. Kiemelt jelentőségű a csapadékvíz lehetőség szerinti helyben történő hasznosítása, továbbá olyan vízgazdálkodási feltételek kialakítása, amelyek a csapadékszegény időszakokban is hozzájárulhatnak a mezőgazdasági termelés és a települési zöldfelületek fenntartásához.

A vízmegtartással és a fenntartható vízgazdálkodással összefüggő országos célkitűzések jogszabályi, illetve kormányzati szinten már megjelentek. A végrehajtásukhoz szükséges részletes intézkedések és pénzügyi források azonban egyelőre nem állnak megfelelő mértékben az önkormányzatok rendelkezésére. A célok gyakorlati megvalósításához nélkülözhetetlen lenne a települések bevonása, a feladatok pontos meghatározása, valamint az ezekhez igazodó hazai és európai uniós források biztosítása.

Magyar Közlöny 2026. évi 117. számában, a 4044–4053. oldalon jelent meg a 1265/2026. (VIII. 25.) Korm. határozat, amely jelenleg nem állapít meg közvetlen, azonnal teljesítendő jogi kötelezettséget Túrkeve Város Önkormányzata számára, de lehetőségeket teremt a tervezésre. A terv kifejezetten számol az önkormányzatok aktív részvételével, és több olyan szabályozási, tervezési és pályázati folyamatot indít el, amely Túrkeve számára érdemi fejlesztési lehetőséget teremthet, később pedig új feladatokat is hozhat.

Túrkeve számára legfontosabb lehetőségek a jogszabályból:

- **Táji vízmegtartási mintaterület létrehozása:** Az Alföld természetes mélyedései, korábbi belvízjárta területei, egykori medrei és holtágai kifejezetten vizsgálandó célterületek. Túrkeve külterületén érdemes önkormányzati és gazdálkodói javaslatokat előkészíteni a 2026. december 31-ig készülő országos lehatároláshoz.
- **Települési csapadékvíz-gazdálkodás:** A terv a gyors elvezetés helyett a lefolyás lassítását, helyben tartást és hasznosítást helyezi előtérbe. Támogathatóvá válhatnak záportározók, esőkertek, zöldárkok, vízáteresztő burkolatok, tározó- és beszivárogtató rendszerek, illetve a csapadék külterületi kivezetése.
- **KEHOP Plusz és későbbi uniós források:** A kormány felülvizsgálja a 2021–2027-es KEHOP Plusz projektlistát, új, 2029 végéig megvalósítható vízmegtartási projektek beemelésével. A 2028–2034-es uniós időszakhoz is projektigényeket gyűjtenek. A gyorsan előkészíthető túrkevei projektadatlapoknak ezért stratégiai értékük lehet.
- **Agrár- és földhasználati támogatások:** A tervezett változás célja, hogy a gazdálkodóknak megérje a vizet a földeken megtartani, akár időszakos elárasztással. Ez Túrkeve agrárgazdasága számára új kompenzációs és támogatási konstrukciókat nyithat.
- **Víziközműves veszteségcsökkentés:** A terv külön beruházási projektlistát vagy pályázatot irányoz elő a hálózati vízvesztesség csökkentésére. Érdemes a szolgáltatóval előzetesen feltárni a helyi hálózati veszteségeket és a szükséges rekonstrukciókat.
- **Társadalmi és szakmai beleszólás:** A vízgyűjtő-gazdálkodási tervezésben az önkormányzatok folyamatos, aktív bevonását írja elő a terv. Túrkeve helyi tudással, térképekkel és konkrét projektjavaslatokkal kapcsolódhat be a VGT4, az aszálykezelési és árvízkezelési tervek készítésébe.
- **Képzési programok:** 2027. január 31-ig képzési programok készülnek. Az önkormányzat, a helyi gazdák és intézmények résztvevői és akár helyi programgazdái is lehetnek.

Lehetséges későbbi kötelezettségek és kockázatok

- A vízkivételek felmérése, mérése és ellenőrzése szigorodhat; ez érintheti az önkormányzati, intézményi és mezőgazdasági kutakat, valamint az engedélyezési gyakorlatot, szükség szerint vízhasználati korlátozásokat.
- A készülő vízgazdálkodási és földhasználati szabályok egyes területeken korlátozhatják a vízelvezetést, illetve előnyben részesíthetik vagy előírhatják a víz helyben tartását.
- A vízmegtartásra alkalmas területek kijelölése tulajdonosi, használati és kártalanítási kérdéseket vethet fel. A határozat ezek részletszabályait még nem rendezi.
- A települési csapadékvíz-gazdálkodás új tervezési, fenntartási, monitoring- és lakossági szemléletformálási feladatokat adhat az önkormányzatnak.
- Az új projekteknél várhatóan mérni és értékelni kell a vízminőségi, ökológiai és gazdasági hatásokat. Ennek költségét már a projekt-előkészítéskor számításba kell venni.

Javasolt azonnali önkormányzati lépések:

- A polgármesteri kabinet kezdte meg a feladatok koordinálását, de megfontolás tárgyát képezheti egy vízgazdálkodási szakember foglalkoztatását is, és állítson össze helyi munkacsoportot a vízügyi igazgatóság, a víziközmű-szolgáltató, gazdálkodók és civil szakértők bevonásával.
- Készüljön gyors helyzetkép a külterületi mélyfekvésű, korábban belvízjárta, egykori meder- és vízállásos területekről, továbbá az önkormányzati tulajdonú alkalmas ingatlanokról.
- Álljon össze 3–5 rövid projektadatlap: táji vízmegtartás; települési csapadékvíz-visszatartás; víziközműves veszteségcsökkentés; monitoring; gazdálkodói mintaprogram.
- A város írásban jelentkezzen be az Élő Környezetért Felelős Minisztériumnál és a területileg illetékes vízügyi igazgatóságnál a társadalmasításba és a projekt-előkészítésbe.
- A 2026. október 31-i és december 31-i kormányzati határidők miatt a kapcsolatfelvételt és a projektjavaslatok első változatát célszerű haladéktalanul elkészíteni.

- A földtulajdonosokkal és gazdálkodókkal még a kijelölések előtt induljon helyi egyeztetés az önkéntesség, kompenzáció, termelésváltás és időszakos vízborítás feltételeiről.

Jelen tájékoztatóval azt kívántam bemutatni a Tisztelt Képviselő-testületnek, hogy mindennapi munkám során – munkatársaimmal együttműködve – folyamatosan keressük azokat a pályázati lehetőségeket, szakmai együttműködések és megvalósítható intézkedéseket, amelyek elősegíthetik városunk vízbiztonságának növelését és az éghajlatváltozás következményeihez való alkalmazkodását, de megítélésem szerint további, fokozódó intenzitású beavatkozásokra van szükség.

Célunk, hogy Túrkeve ne csupán elszenvedője legyen az előttünk álló változásoknak, hanem a rendelkezésére álló lehetőségeket kihasználva tudatosan és előrelátóan fel is készüljön azokra.

Kérem a T. Képviselő-testületet tájékoztatóm és az alábbi határozati javaslat elfogadására.

Túrkeve, 2026. szeptember 4.

Sallai Róbert Benedek
polgármester

Az előterjesztés törvényes:

Czucziné Keresztes Anita
jegyző

160/2026.(IX.10.) sz. képviselő-testületi határozati javaslat

a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és a vízmegtartás érdekében végzett munkáról és a 1265/2026.
(VIII. 25.) Korm. határozat feladatairól

Túrkeve Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és a vízmegtartás érdekében végzett munkáról és a 1265/2026. (VIII. 25.) Korm. határozat feladatairól szóló tájékoztatót elfogadja.

A képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy folyamatosan keresse azokat a pályázati lehetőségeket, szakmai együttműködések és megvalósítható intézkedéseket, amelyek elősegíthetik városunk vízbiztonságának növelését és az éghajlatváltozás következményeihez való alkalmazkodását,

Erről értesülnek:

1. A képviselő-testület tagjai
2. Polgármesteri Hivatal tisztségviselői